WYKRESY obrazujące rozkłady wyników PRÓBNRGO EGZAMINU MATURALNEGO 2021 w LICEACH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

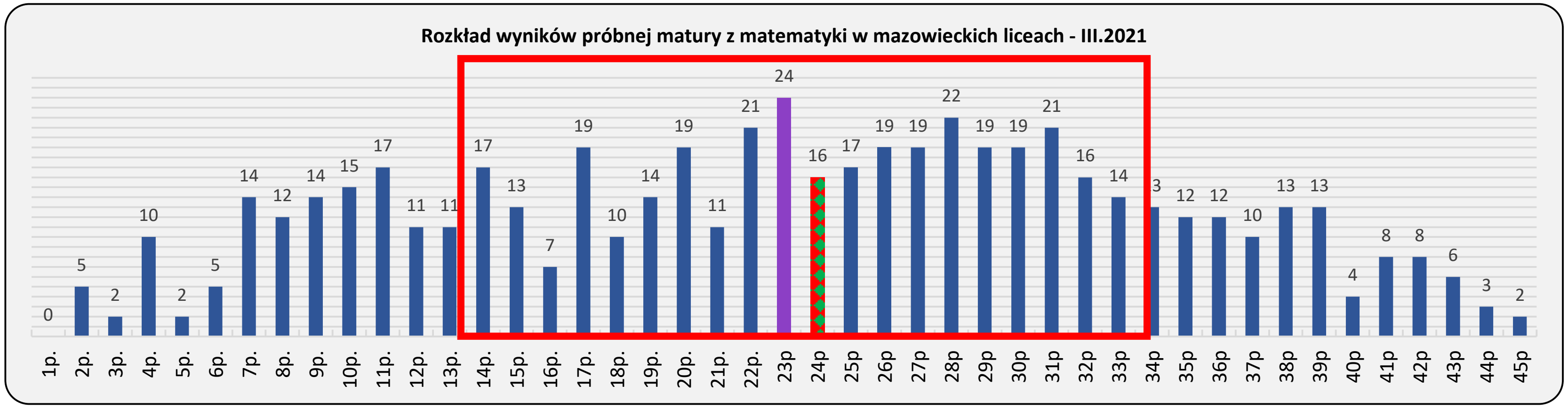

Przedział (13p.; 33,9p.) obejmuje 68% uczniów (jedno odchylenie standardowe od średniej). W tym przedziale wyniki niższe od średniej otrzymało 165 uczniów, a wyzsze - 179 uczniów.
Poza przedziałem znalazło się 107 uczniów (21%) z wynikami co najwyżej 12p. (opanowali co najwyżej 27% umiejętności mierzonych testem) oraz 91 uczniów (18%) z wynikami powyżej 34p. (ci uczniowie opanowali co najmniej 76% umiejętności mierzonych testem).
Mediana 24p. jest prawie równa **średniej** (23,9p.), a **dominanta** dla tego rozkładu jest równa 23p. - taki rozkład miar tendencji centralnej wskazuje na lekką asymetrie dodatnią rozkładu (nieco więcej uczniów otrzymało wynik niższy od średniej).

Łatwość testu równa 0,52 wskazuje, że próbna matura na poziomie podstawowym była dla tej grupy uczniów **średnio łatwa/średnio trudna.**

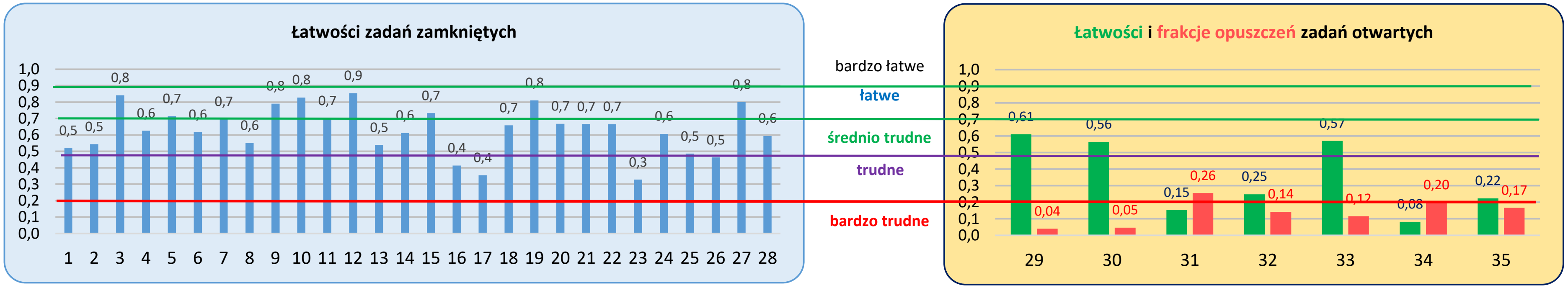

Wyniki uczniów wskazują, że w zestawie zadań zamkniętych dla badanych uczniów nie było zadań **bardzo łatwych**.
Zadania łatwe to: 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 19, 21, 27
Zadania średnio trudne to: 1, 2, 4, 6, 8, 13, 14, 18, 20, 22, 24, 25, 28
Zadania trudne to: 16, 17, 23, 26
Wśród zadań zamkniętych nie było zadań **bardzo trudnych**.

Wyniki uczniów wskazują, że w zestawie zadań otwartych nie było dla badanych uczniów zadań **łatwych** ani **bardzo łatwych**.
Zadania średnio trudne to: 29, 30, 33.
Zadania trudne to: 32, 35. **Zadania bardzo trudne to: 31, 34.**
Wielu uczniów nie podjęło próby rozwiązania zadań: 31 - 20% ucz., 34 - 15% ucz., 35 - 12% ucz.
Należy zwrócić uwagę na wysoką frakcję opuszczeń zadań trudnych i bardzo trudnych.

ŁATWOŚCI W UMIEJĘTNOŚCI MATEMATYCZNYCH UCZNIÓW

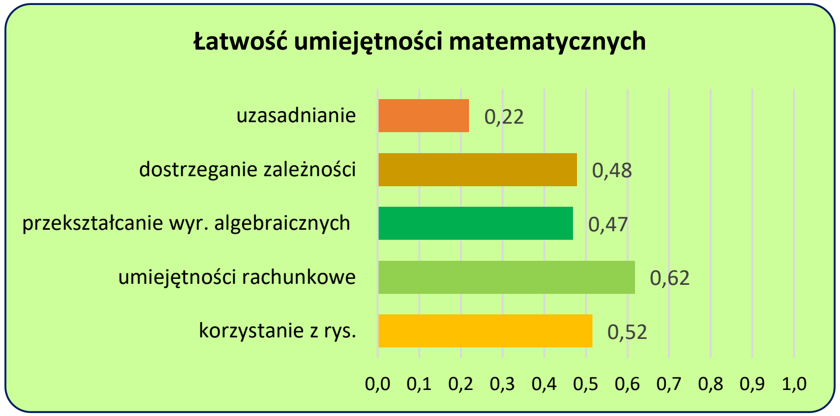

Współczynniki łatwości dla umiejętności matematycznych uczniów wskazują, że w tym teście nie było zadań, które sprawdzałyby łatwe lub bardzo łatwe umiejętności uczniów.
Trudne dla uczniów okazało się **uzasadnianie**, którego elementy występowały w zadaniach 14, 31, 34 i 35.
Pozostałe umiejętności okazały się średnio trudne.
Może cieszyć fakt, że całkiem nieźle na tym tle wypadły umiejętności rachunkowe.
Do wielu zadań w tym teście warto było wykorzystac rysunek - wyniki wskazują, że zaledwie połowa badanych uczniów potrafiła to zrobić.

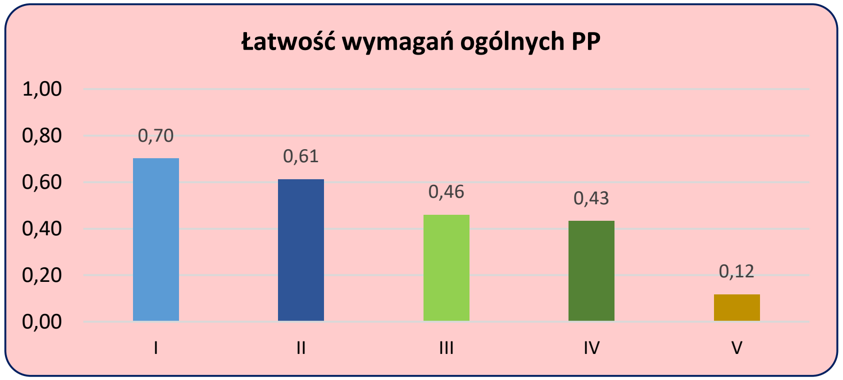

Spośród wymagań ogólnych podstawy programowej najlepiej wypadło wymaganie I - wykorzystanie i tworzenie informacji, nieco gorzej wymaganie II - wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji.
Wmaganiu III - modelowanie matematyczne, podobnie jak wymaganiu IV – użycie i tworzenie strategii, sprostała niestety mniej niż połowa uczniów.
Tylko 65 uczniów (13% piszących) wykazała się umiejętnością rozumowania i zapisywania argumentów dowodzących badanych własności (wymaganie V).
Należy mobilizować uczniów do rozwiązywania zadań wymagających zapisania ciągu argumentów na poparcie sposobu rozwiązania zadania – dotyczy to zarówno zadań typu „udowodnij, że…" jak i innych zadań, w których uczeń opisuje kolejne kroki postępowania i zapisuje odpowiedź wskazującą, że zakończył rozwiązanie problemu występującego w zadaniu.
Warto na tablicy zapisywać pełne rozwiązania zadań – wraz z wszystkimi komentarzami, a także odsyłać uczniów do podręcznika w celu analizy zapisów rozwiązań przykładów do omawianych tematów lekcji.

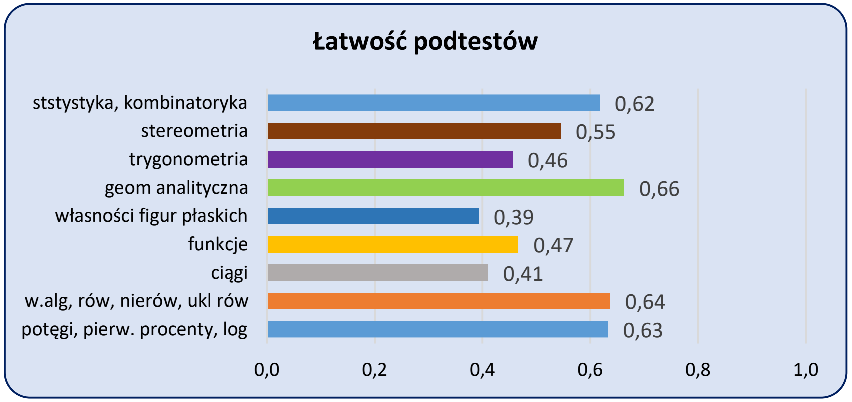

Na słabe wyniki dla zadań z zakresu "Ciągi" wpłynęły zapewne złe wybory odpowiedzi w zadaniu 14 oraz dużo kłopotów z rozwiązaniem zadania 35, w którym uczeń musiał opracować strategię rozwiązania, a potem bezbłędnie ją przeprowadzić.
Warto dokładnie przyjrzec się wyborom odpowiedzi w zadaniach zamkniętych z zakresu "własności figur płaskich" i przeanalizować z uczniami popełnione błędy.
Zadanie 32 z trygonometrii wymagało od ucznia szerszego spojrzenia na problem - 61% uczniów już na starcie nie poradziła sobie z zadaniem.

ROZKŁAD ODPOWIEDZI W ZADANICH ZAMKNIĘTYCH

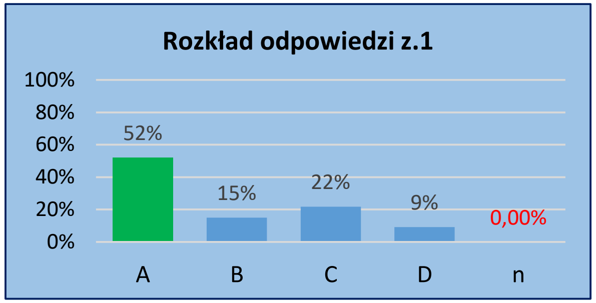

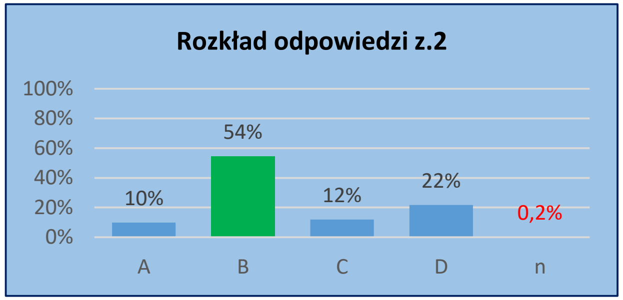

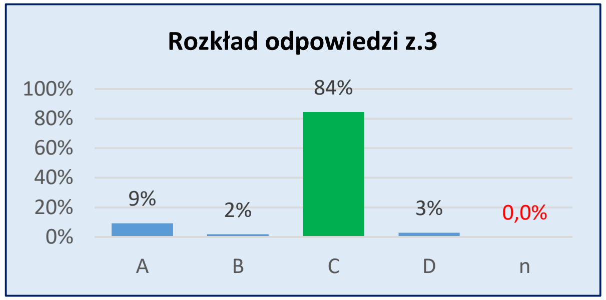

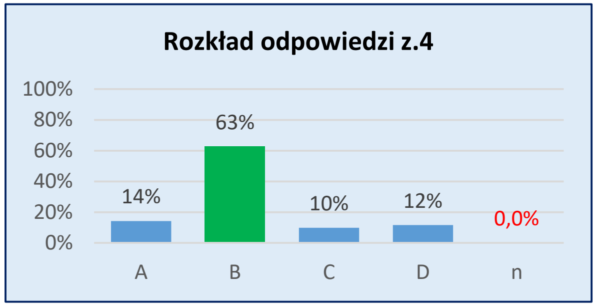

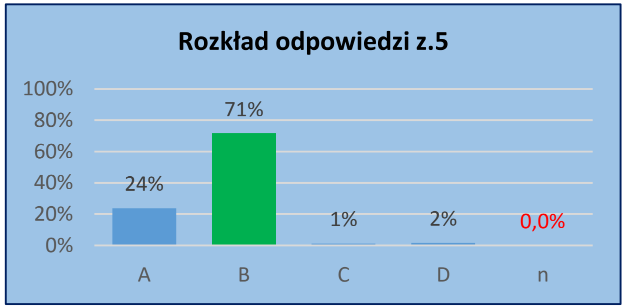

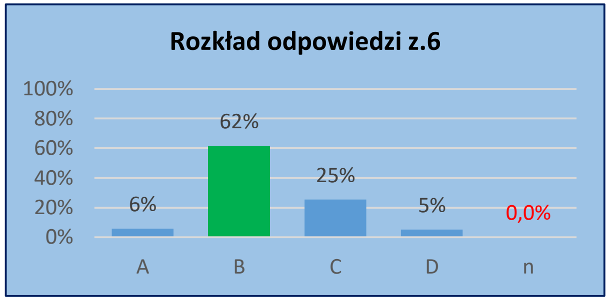

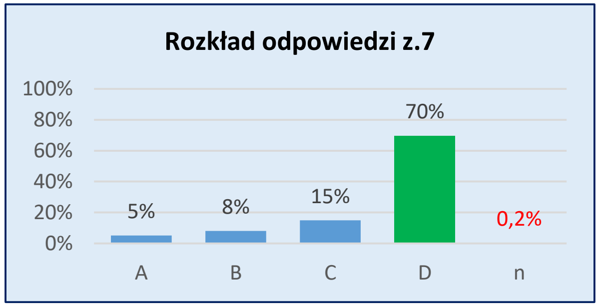

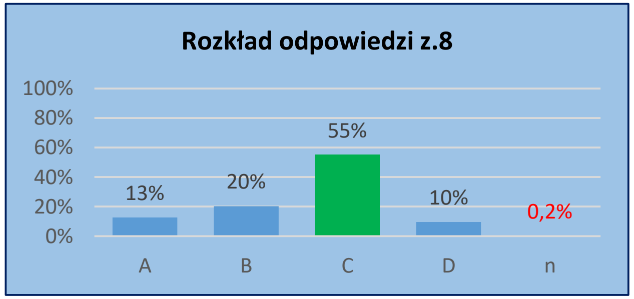

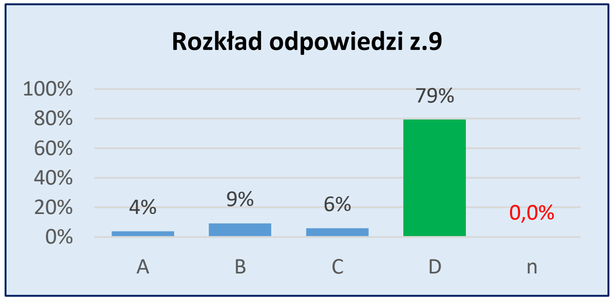

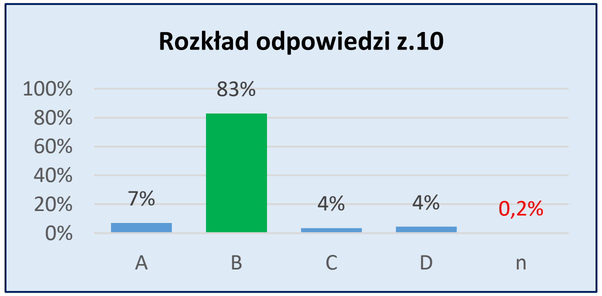

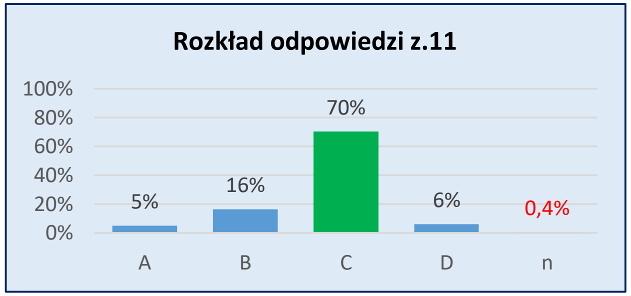

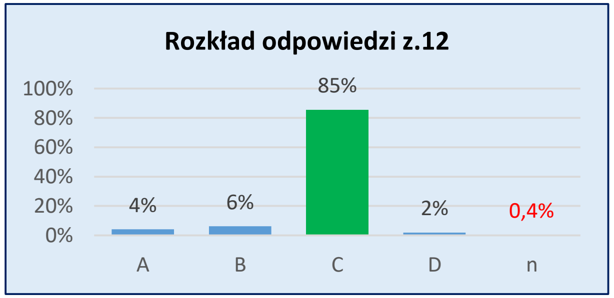

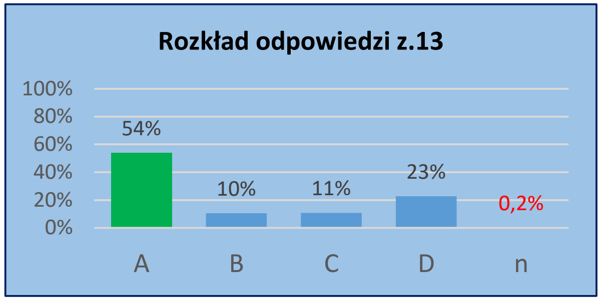
Rozkład odpowiedzi z.13
100%
80%
60%
40%
20%
0%
54%
10%
11%
23%
0,2%
A
B
C
D
n

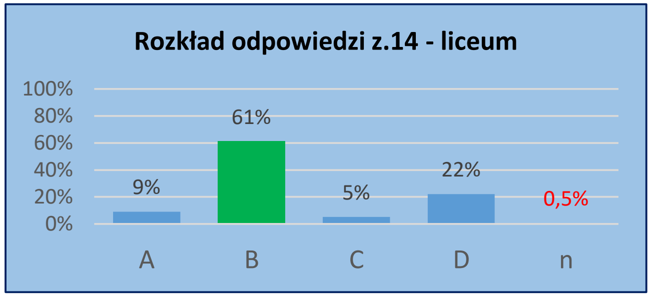
Rozkład odpowiedzi z.14 - liceum
100%
80%
60%
40%
20%
0%
9%
61%
5%
22%
0,5%
A
B
C
D
n

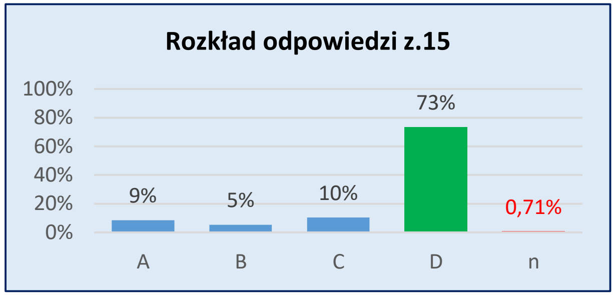
Rozkład odpowiedzi z.15
100%
80%
60%
40%
20%
0%
9%
5%
10%
73%
0,71%
A
B
C
D
n

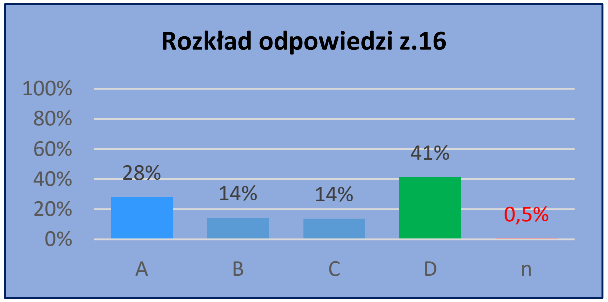
Rozkład odpowiedzi z.16
100%
80%
60%
40%
20%
0%
28%
14%
14%
41%
0,5%
A
B
C
D
n

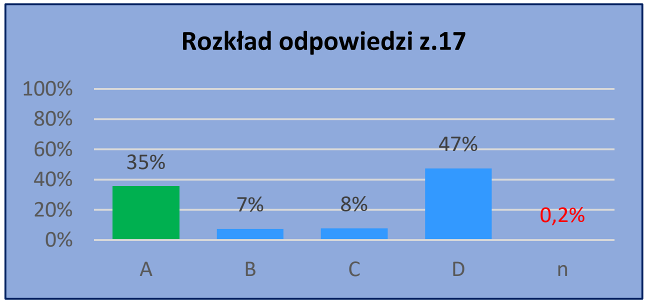
Rozkład odpowiedzi z.17
100%
80%
60%
40%
20%
0%
35%
7%
8%
47%
0,2%
A
B
C
D
n

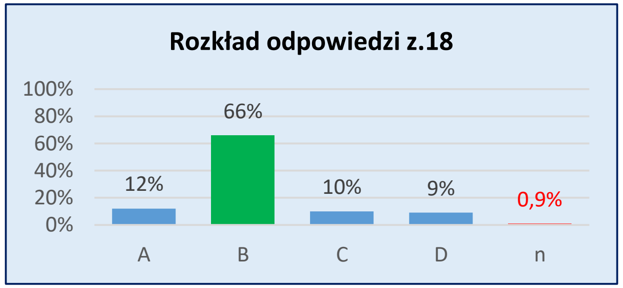
Rozkład odpowiedzi z.18
100%
80%
60%
40%
20%
0%
12%
66%
10%
9%
0,9%
A
B
C
D
n

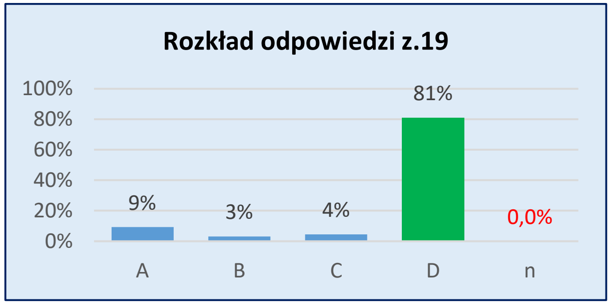
Rozkład odpowiedzi z.19
100%
80%
60%
40%
20%
0%
9%
3%
4%
81%
0,0%
A
B
C
D
n

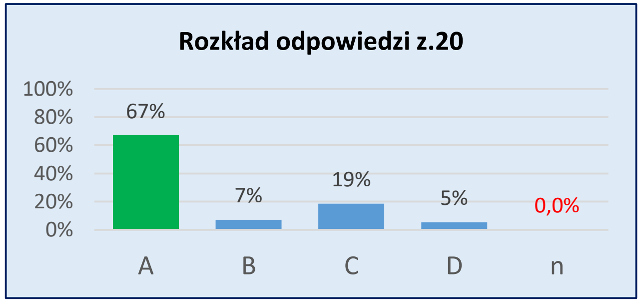
Rozkład odpowiedzi z.20
100%
80%
60%
40%
20%
0%
67%
7%
19%
5%
0,0%
A
B
C
D
n

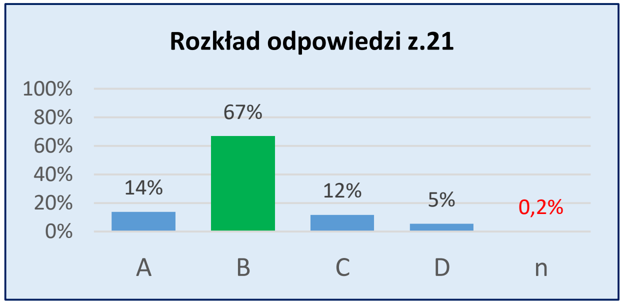
Rozkład odpowiedzi z.21
100%
80%
60%
40%
20%
0%
14%
67%
12%
5%
0,2%
A
B
C
D
n

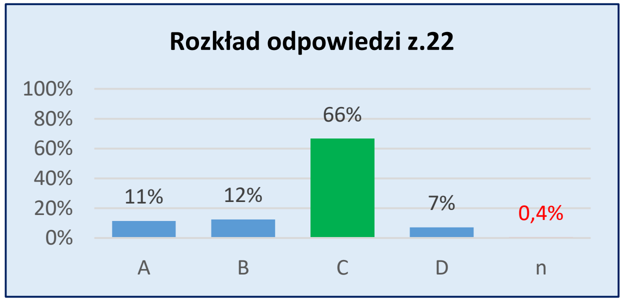
Rozkład odpowiedzi z.22
100%
80%
60%
40%
20%
0%
11%
12%
66%
7%
0,4%
A
B
C
D
n

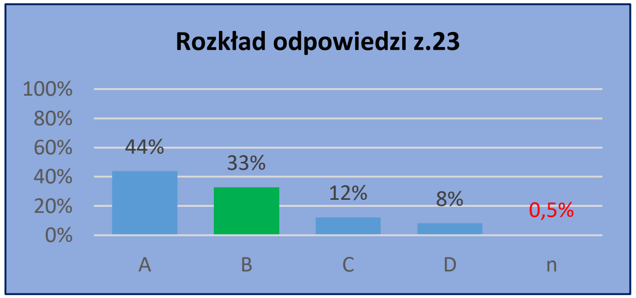
Rozkład odpowiedzi z.23
100%
80%
60%
40%
20%
0%
44%
33%
12%
8%
0,5%
A
B
C
D
n

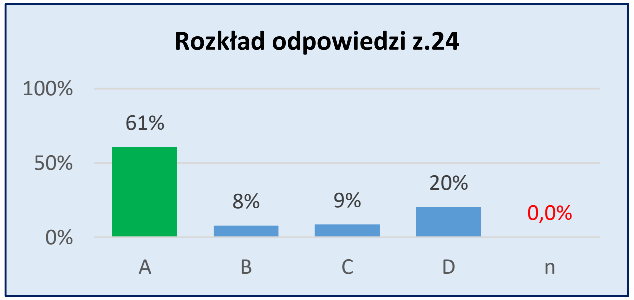
Rozkład odpowiedzi z.24
100%
50%
0%
61%
8%
9%
20%
0,0%
A
B
C
D
n

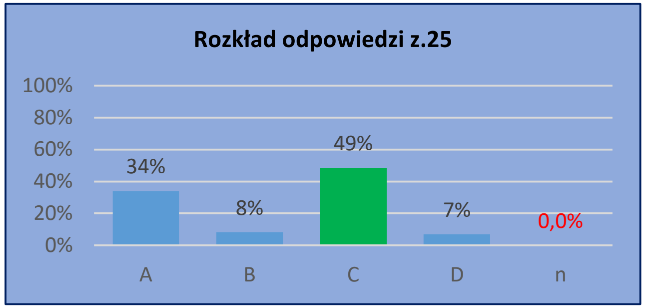

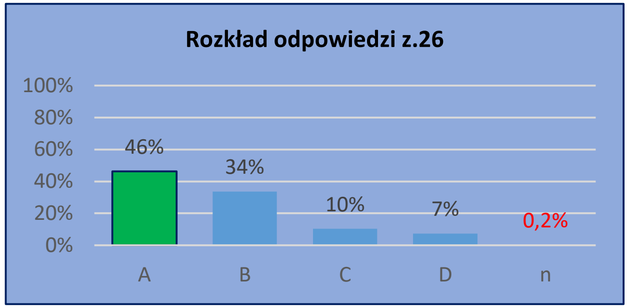

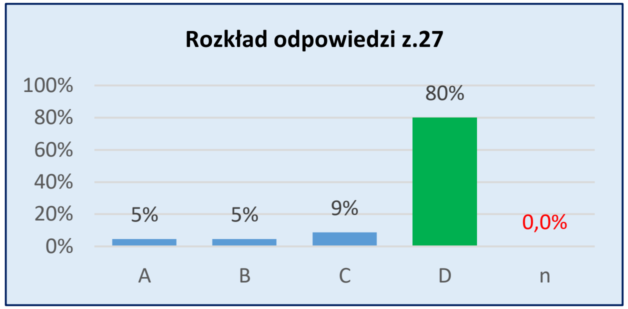

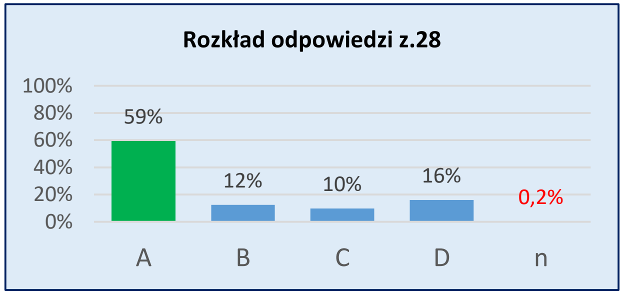

Koniecznie należy z uczniami przeanalizować błędne wskazania odpowiedzi w zadaniach zamkniętych pod katem popełnionych błędów.
Często jest to głęboko zakorzeniona nieznajomość wzorów lub własności, a nie błędy nieuwagi.
Uczniowie na maturze mają możliwość korzystania ze wzorów, ale błędy wskazują no to, że nie widzą takiej potrzeby, ufając swoim złym nawykom.
Należy razem z uczniami przeanalizować szczególnie te zadania zamknięte, których wykresy zaznaczono ciemniejszym kolorem - w tych zadaniach procent złych odpowiedzi przewyższa procent poprawnych wyborów - dogłębna analiza dystraktorów wskaże na rodzaj popełnianych błędów.
Np. w zadaniu 23 wybór odpowiedzi A wskazuje, że być może aż 44% uczniów zamiast kąta 30° zobaczyła na swoim rysunku kąt 60° i do tak zaobserwowanego trójkata prostokątnego zastosowała wiadomości z gimnazjum o trójkącie 30,60,90, albo uczniowie nie znają wzoru na tg kąta ostrego. Odpowiedź C wskazuje, że uczeń, który mozolnie wyliczył długość (a-b)/2 i znalazł taką odpowiedź bezmyślnie ja zakreślił i zaprzestał dlaszego rozwiązywania zadania. Zwrócenie uwagi na poprawne, zgodne z danymi, wykonywanie rysunków ma szansę ustrzec uczniów przed podobnymi błędami na egzaminie.
Polecam zmobilizować uczniów do opracowania sposobów otrzymywania poszczególnych wyników w zadaniach zamkniętych (A, B, C, D) i nazywania błędów, które zostały popełnione.

Wypowiedzi uczestników kursu:
(EC): *Zadania zamknięte były typowe. Moi uczniowie jednak popełniali dużo błędów rachunkowych. Tłumaczyli się, że zadań jest tak dużo i obawiali się, że zabraknie im czasu na zadania otwarte. Dopiero po wynikach uświadomili sobie, że tak naprawdę to trzeba się skupić na tych zadaniach zamkniętych, bo daje to ponad 60% na maturze.*
(BB): Większość zadań [zamkniętych] była typowa. Choć zdarzały się zadania, których wcześniej na maturze nie było. Przykładem może być zadanie nr 14, gdzie uczniowie mieli podane trzy ciągi i wśród nich mieli znaleźć ten, który był ciągiem arytmetycznym. O ile sobie przypominam, wcześniej tego typu zadania w arkuszach się nie pojawiało, ale nie było ono trudne, więc uczniowie dali sobie radę.
(GŚ): Jak uczniowie rozwiązywali zadanie 14? Czy odpowiedź D wynikała z błędów rachunkowych (w zasadzie jeśli już ktoś liczył, to miał do wykonania łatwe rachunki na liczbach naturalnych, najtrudniejsze chyba 6.32 - 33) czy też ze "strzelania"?
Czy rozwiązywali je korzystając z własności ciągu arytmetycznego: c_n: 2^(n+1) - 2^n=2^n.2 - 2^n=2^n.1 - różnica nie jest stała, nie jest to ciąg arytmetyczny
b_n: 2(n+1)+13-(2n+13) = 2 dla każdego n, różnica stała, ciąg arytmetyczny, to a_n już nie trzeba sprawdzać, mamy poprawną odpowiedź!
Czy niektórzy uczniowie od razu "podejrzewali o arytmetyczność" ciąg b_n i tylko dla pewności sprawdzili (przeliczyli, czy przeanalizowali?).
Czy warto przeanalizować z uczniami różne strategie rozwiązywania zadań otwartych?

ROZKŁAD WYNIKÓW CZĄSTKOWYCH W ZADANICH OTWARTYCH

Zadanie 29. (0–2)

Rozwiąż nierówność:

$$3x(x+1) > x^2 + x + 24$$

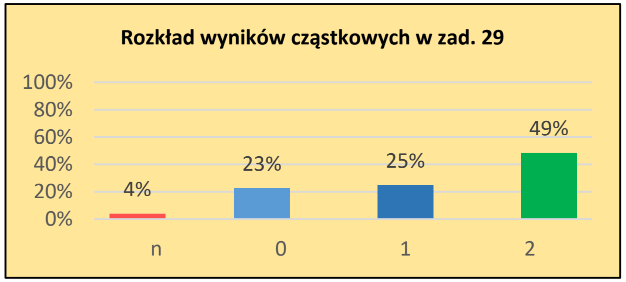

Zadanie 30. (0–2)

Rozwiąż równanie:

$$\frac{6x-1}{3x-2} = 3x + 2$$

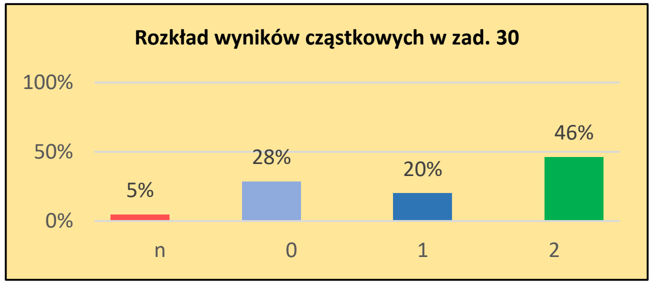

Zadanie 31. (0–2)

Dany jest trójkąt prostokątny, którego przyprostokątne mają długości a i b. Punkt O leży na przeciwprostokątnej tego trójkąta i jest środkiem okręgu stycznego do przyprostokątnych tego trójkąta (zobacz rysunek).

Wykaż, że promień r tego okręgu jest równy $\frac{ab}{a+b}$.

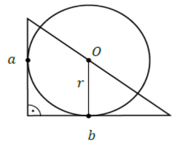

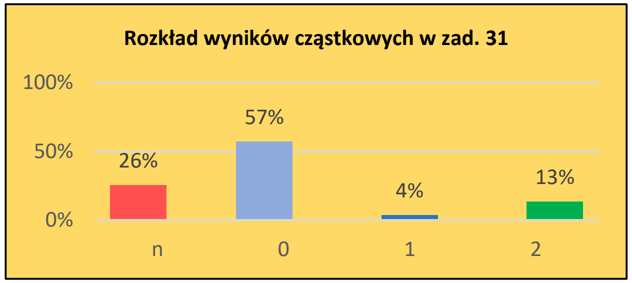

Zadanie 32. (0–2)

Kąt α jest ostry i $\sin\alpha + \cos\alpha = \frac{7}{5}$. Oblicz wartość wyrażenia $2\sin\alpha\cos\alpha$.

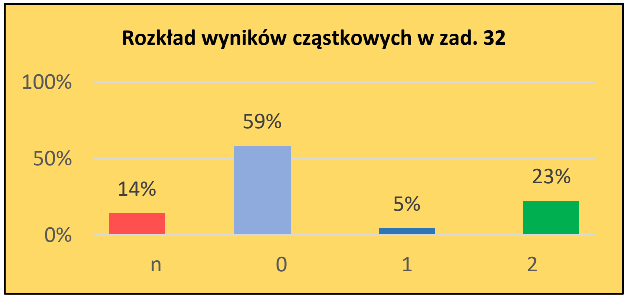

Zadanie 33. (0–2)

Dany jest czworokąt $ABCD$, w którym $|BC| = |CD| = |AD| = 13$ (zobacz rysunek). Przekątna BD tego czworokąta ma długość 10 i jest prostopadła do boku AD. Oblicz pole czworokąta $ABCD$.

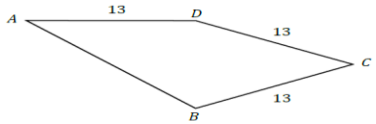

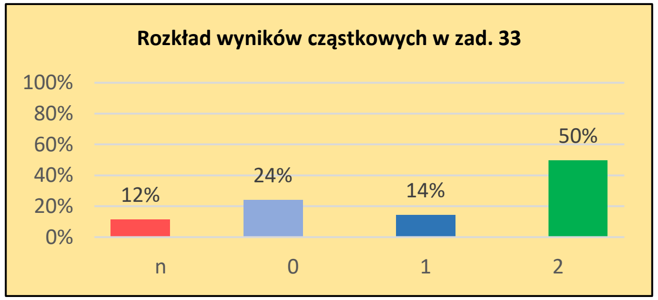

Zadanie 34. (0–2)

Funkcja kwadratowa $f(x) = x^2 + bx + c$ nie ma miejsc zerowych. Wykaż, że $1 + c > b$.

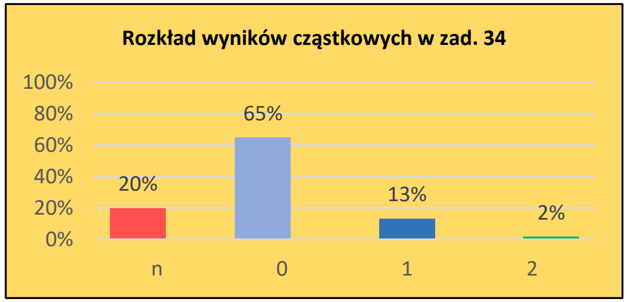

Zadanie 35. (0–5)

Rosnący ciąg arytmetyczny (a_n) jest określony dla każdej liczby naturalnej $n \geq 1$. Suma pierwszych pięciu wyrazów tego ciągu jest równa 10. Wyrazy a_3, a_5, a_{13} tworzą – w podanej kolejności – ciąg geometryczny. Wyznacz wzór na n-ty wyraz ciągu arytmetycznego (a_n).

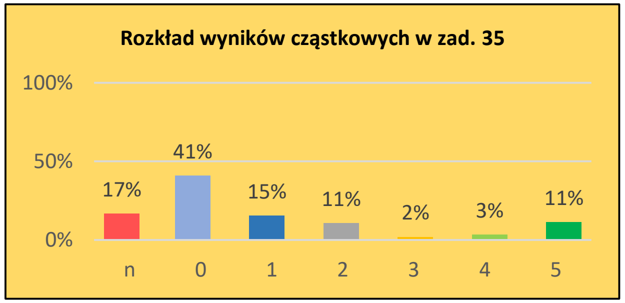

Rozwiązania zadań: **31** - dowodzenie w zadaniu geometrycznym, **32** - odkrycie, że trzeba wykorzystać jedynkę trygonometryczną, **35** - wymagające znajomości własności ciągów, zarówno arytemetycznego jak i geometrycznego, **wymagają bardzo dokładnej analizy i powtórzenia** wiadomości z badanych zakresów.

W **zadaniu 34** uczeń otrzymywał 1 punkt, gdy zaobserwował, że skoro "*funkcja f(x) = x^2+bx+c nie ma miejsc zerowych*" i współczynnik przy x^2 jest dodatni, to f(x)>0 - niestety tylko 15% licealistów otrzymało 1 punkt za to zadanie, a to wskazuje, że uczniowie nie znają podstawowych własności funkcji kwadratowej.
My nauczyciele możemy dyskutować o drugiej części dowodu zaproponowanej przez CKE, ale uczniom trzeba uświadomić fakt, że mogli za zadanie stracić tylko 1 punkt zamiast dwóch.
Możemy razem z uczniami zastanawiać się, czy uzupełnienie polecenia do postaci: "Wykaż, że istnieje taki x, że 1 + c > b" albo "Wykaż, że dla każdego x zachodzi: 1 + c > b" zmienia zadanie?
Co wówczas z tym jednym punktem za pokonanie zasadniczych trudności?

Wypowiedzi uczestników kursu:
(EW): Uczniowie mojej klasy ocenili, że zadania na maturze próbnej, ogólnie rzecz biorąc, były łatwe (poza wymienianym już wielokrotnie zadaniem 34). Zauważyli, że popełnione błędy wynikały często z nieuważnego przeczytania treści zadania, pośpiechu. Dostrzegają, jak ważne jest kontrolowanie czasu przy rozwiązywaniu zadań w domu, podczas przygotowań do matury.

(BB): Słabo wśród moich uczniów wypadło zadanie 31. Uczniowie, którzy rozwiązali to zadanie, wybrali metodę, która polegała na podzieleniu trójkąta ABC na trzy figury: kwadrat i dwa trójkąty prostokątne i zsumowaniu tych pól, co spowodowało udowodnienie tezy.

(BZ): Moi uczniowie nie wpadli na pomysł sprawdzenia dla konkretnej liczby [zad.34 - przypis własny], ponieważ takich dowodów nigdy nie robiliśmy - po opublikowaniu schematu stwierdzili, że nigdy im nie pozwalałam wykazywać poprawności na konkretnych (wybranych) liczbach (zgodnie z uwagami, które jako egzaminatorzy otrzymujemy "Jeżeli zdający sprawdza prawdziwość ... jedynie dla wybranych wartości, to otrzymuje 0 punktów za całe rozwiązanie), a tu taka niespodzianka.

(EW): W mojej klasie uczeń wpadł na bardzo ciekawy sposób rozwiązania tego zadania. Wykorzystał zależność między średnią arytmetyczną a geometryczną, biorąc pod uwagę liczby 1 i c (średnia arytmetyczna liczb 1 i c jest większa lub równa od średniej geometrycznej tych liczb) no i oczywiście fakt, że delta musi być mniejsza od 0. - SUPER! [komentarz własny]